

Propers esdeveniments

14/05/2009

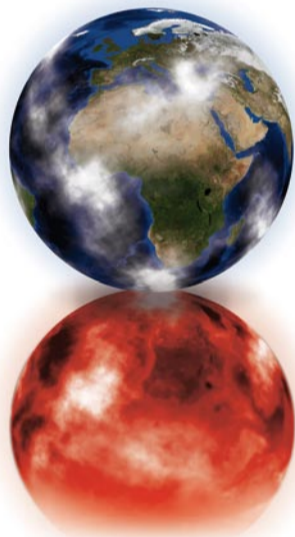
BARCELONA. La gestió de residus com a subproductes. Jornada organitzada per l'Agència Catalana de Residus al Cosmocaixa de Barcelona on es valoraran les oportunitats de negoci derivades de l'ús dels residus com a matèries primeres en els diferents sectors industrials.

25-27/05/2009

STUTTGART. International Green Roof Congress 2009. El segon congrés internacional sobre teulades verdes, que tindrà lloc a Stuttgart (Alemanya), permetrà l'intercanvi de coneixements entre els professionals del sector.

05/06/2009

MUNDIAL. Dia mundial del medi ambient. El 5 de juny de 1972 es va establir per l'Assemblea General de Nacions Unides el dia mundial del Medi Ambient, coincidint amb la creació del Programa de les Nacions Unides per al Medi Ambient (PNUMA). Amb l'assenyalament d'aquest dia, la ONU vol sensibilitzar a la opinió mundial en relació a temes ambientals.

núm.2 maig 09

INDICIS - Fundació Sostenibilitat i Canvi Climàtic - Marquès de Comillas, 83-85 · 08202 Sabadell (Barcelona)
Tel. 661 972 845 Fax 93 726 33 69 · info@indicis.org · www.indicis.org

INDICIS
Fundació Sostenibilitat i Canvi Climàtic

ESDi al dia

► **CONAMA presenta a Barcelona els resultats del 9è Congrés Nacional de Medi Ambient.** La Fundació CONAMA presentà a l'abril els resultats del 9è Congrés Nacional del Medi Ambient celebrat el passat mes de desembre a Madrid. Carlos Jiménez i Joan Marín, membres del departament de Producte i Interiorisme d'ESDi, van participar en aquest congrés amb les comunicacions tècniques "La contribució del Disseny en els processos de Desenvolupament Local Sostenible: el Campus d'Estiu de les Arts de Guíia com a estudi de cas a Canàries" i "Relaja: cas d'estudi de disseny aplicat al desenvolupament local sostenible". Tota la documentació generada durant el congrés està disponible al web (www.conama9.org), un esforç de recopilació que busca crear "una forma de comunicar la feina de tots no només durant els dies de congrés, sinó també durant la resta de l'any", com senyala el president de CONAMA, Gonzalo Echagüe.

► **Marina Castán viatja a Finlàndia per organitzar el workshop "New materials for a new textile vision".** Durant la primera setmana de maig, Marina Castan ha realitzat a la universitat de Novia University of Applied Sciences a Turku, Finlàndia, un taller on s'han analitzat les últimes innovacions en el sector dels materials tèxtils. Com a part pràctica, els estudiants han experimentat amb volums i textures amb fibra de llana, no-teixits i filaments de coure, acer i llautó. Aquest taller neix fruit de la col·laboració investigadora entre l'Escola Superior de Disseny ESDi i la universitat finesa.

► **Carlos Jiménez participa a Biocultura 2009.** El responsable del departament de Producte i Interiorisme d'ESDi va acudir a Biocultura 2009 -la mostra de consum responsable més important de l'estat- per intervenir en el debat creat al voltant del passat de la pel·lícula "Cradle to Cradle: the next industrial revolution" i discutir sobre els conceptes d'ecologia industrial i sostenibilitat fomentats per en Michael Braungart i en William McDonough.

Sostenibilitat i disseny Caminant cap al futur

"La utopia és a l'horitzó. Camino dues passes, ella s'allunya dues passes i l'horitzó es mou deu passes més enllà. Llavors, per a què serveix la utopia? Per això, serveix per a caminar."

Eduardo Galeano

En la història de la humanitat hi ha hagut dos fets que posen de manifest un canvi radical vers el medi que l'envolta, vinculat estretament amb l'aprofundiment ulterior del nivell de coneixement per l'ésser humà i la utilització pràctica de noves tecnologies.

El primer és la Revolució Neolítica. Fins llavors, els grups humans havien concebut la natura com quelcom al que pertanyien i que de tot els hi proporcionava. A partir del neolític i del naixement de l'agricultura, aquesta relació canvia, sent l'ésser humà qui "força" la Natura a treballar per a ell. Amb la Revolució Industrial, l'home considera que controla la natura. S'estableix una profunda dualitat entre l'home com a subjecte actiu i la Natura com a subjecte passiu. Els grans avanços científics i tecnològics promouen un canvi en la manera de veure el món, i són aprofitats per crear un sistema econòmic molt poderós. El desenvolupament de la tecnologia i les conseqüències socials del mateix han anat creixent, no només canviant hàbits i costums en els grups humans, sinó impactant cada cop amb més força en el medi natural. Aquests grans avanços científics i tecnològics també han demostrat que el planeta té uns recursos limitats i que pateix greus problemes conseqüència, en gran mesura, de l'activitat humana dels últims segles. Com diuen McDonough i Braungart -autors de Cradle to Cradle: remaking the way we make things- l'hipotètic brífing de la Revolució Industrial no va ser el "disseny d'un sistema de producció que emetés bilions de tones de material tòxic a terra, mar i aire; o que requereís milers de complexos regulacions legals per tal que la gent i els sistemes naturals no es contaminessin amb molta rapidesa; o que produís material perillós que necessités de vigilància especial durant les futures generacions; o que erosionés la diversitat biològica i cultural del planeta." Malgrat tot, aquests són, entre d'altres, els efectes secundaris conseqüència d'aquest model de desenvolupament i creixement econòmic, que han provocat l'agreuament del que és conegut com a canvi climàtic.

Com diu el socioecòleg Ramon Folch, "el canvi climàtic és una discreta qüestió ecològica, un considerable problema ambiental i un trasbals socioeconòmic molt seriós". Amb tota probabilitat, el canvi climàtic comportarà un augment de temperatures, l'aridització de latituds intermèdies i un lleuger augment del nivell del mar, fenòmens ecològicament irrellevants i històricament ja viscuts pel planeta, però desastrosos per a la nostra estretíssima banda d'interessos. Si, per exemple, el nivell del mar pugés un metre en 30 anys -tal i com vaticinen els estudis de l'IPCC- es danyarien la majoria dels ports del món. És evident, doncs, que es fa necessari un replanteig de les concepcions del sistema actual per tal de frenar i mitigar aquestes conseqüències del canvi climàtic, evolucionant cap a un nou model de desenvolupament més sostenible, adaptant-se a la nova realitat. En aquest sentit, des de les institucions s'estan posant en mar-

xa accions que han d'actuar de guia, com el Conveni Marc de les Nacions Unides sobre el Canvi Climàtic, el Programa Europeu contra el Canvi Climàtic, el Sisè Programa d'Acció Comunitària pel Medi Ambient o la Estratègia Espanyola de Cambio Climático y Energía Limpia. Horizonte 2007-2012-2020.

El nou model que ha de posar-se en marxa no pot basar-se en el gran consum energètic obtingut de la combustió dels dipòsits fòssils, ni pot passar per sobre de la riquesa natural i cultural que encara mantenim, sobreexplotant el planeta. Tampoc és sostenible la creació de productes de consum sense tenir en compte el seu impacte sobre la Natura i sense tenir els productors una responsabilitat total sobre els seus productes durant tot el seu cicle de vida. Com en el període en què es va succeir les revolucions neolítica i industrial, actualment disposem de coneixement i de tecnologia suficient per adequar-nos a aquesta nova realitat. Potser ara és el moment de fer un altre canvi radical.

Notícies destacades

"El repte és canviar l'estil de vida"

Rajendra Pachauri, president del Panel Intergovernamental sobre Canvi Climàtic de la ONU.
El País, 13-01-2009

Rajendra Pachauri i l'organisme que ell presideix -l'IPCC- van rebre el Premi Nobel de la Pau al 2007, juntament amb Al Gore, pel seus esforços en construir un ampli coneixement sobre el canvi climàtic.

Què significa per a vostè desenvolupament sostenible?

La primera cosa és garantir que els recursos naturals que hem heretat no siguin danyats ni reduïts, de manera que la propera generació els rebí en millor situació que la nostra. Això inclou aire net, aigua neta, terra i boscos sans i biodiversitat. L'altra dimensió del desenvolupament sostenible és donar oportunitats a la gent. No es pot mantenir un sistema que només pensa en els rics. Finalment, és necessari tornar a les essències i crear una nova filosofia que posi fi al malbaratament.

Creu que aquesta filosofia és aplicable a tot el món?

Sí. En el món actual les notícies viatgen d'un a l'altre costat amb fluïdesa i si una part viu d'una forma desencadenarà les aspiracions de l'altra. És per això que ha d'haver-hi una convergència en els nivells de vida.

Quines són les prioritats?

Les prioritats les han de marcar els Governos depenent de la situació particular de cada territori, però hem d'unir-nos en la recerca d'un nou model de consum i producció. El repte és modificar els valors i l'estil de vida.

"Sóc optimista, però tenim molt poc temps per a actuar (...) els escèptics haurien de mudar-se a un altre planeta"

Vostè culpa a l'acció de l'home del desastre que pateix la natura. Com pot reconvertir-la?

Amb l'ús eficient de l'aigua i l'energia del seu entorn. No a les dutxes de mitja hora; no als desorbitats aires condicionats i calefaccions; no a desapropiar la llum solar; no a l'ús continu del cotxe. No és qüestió de renunciar a la bona vida sinó de valorar i respectar la natura i de compartir amb altres éssers humans els recursos més bàsics.

És massa tard per al canvi climàtic?

No és tard per a evitar l'hecatombe. Sóc optimista, però tenim molt poc temps per a actuar. Si no fem res per frenar el canvi climàtic, els més pobres, que seran els més damnificats, no perdonaran als països rics. Hauran convulsions i guerres perquè s'agreuja la lluita pels recursos naturals, inclosos els de l'Àrtic.

Què diria als que continuen negant aquest fenomen?

Des de l'IPCC treballem amb transparència i escollim als millors científics del món. Els nostres informes són acceptats per tots els governs. Els escèptics del canvi climàtic haurien de mudar-se a un altre planeta.

15/04/2009

Ikea destina 95.000 euros a iniciatives ambientals d'organitzacions no lucratives espanyoles a través del fons "Ikea Col·labora". El seu objectiu és fomentar la sostenibilitat a la llar mitjançant l'ús de productes i materials respectuosos amb el medi ambient. [SERVIMEDIA](#).

16/04/2009

La constructora FCC s'incorpora a la Junta Directiva del Club d'Excel·lència en Sostenibilitat. Durant el present exercici, l'associació presentarà la 'Guia de Mobilitat Sostenible per a l'Empresa Responsable' i el 'Catàleg de Bones Pràctiques en Responsabilitat Corporativa', elaborats junt amb Iberdrola i Red Eléctrica de España, respectivament. [MEDIA RESPONSABLE](#)

26/04/2009

El sector mediambiental crearà més de 250.000 llocs de treball en Espanya abans de 2010, segons Invest in Spain. A diferència d'anys anteriors, quan predominaven els perfils de baixa i mitjana qualificació, ara moltes de les tasques requereixen perfils més qualificats, segons l'Institut Mediterrani per al Desenvolupament Sostenible (Imedes). [LA VANGUARDIA](#)

29/04/2009

Endesa és la primera elèctrica mundial en l'índex "Carbon Disclosure Project 2008", que mesura la contribució de les empreses en la lluita contra el canvi climàtic. [EUROPA PRESS](#)

Disseny sostenible

Teulades verdes

Si les cases brotessin del sòl com els bolets, els sostres tindrien una capa de terra i vegetació

Tanmateix, no és així. Els humans apartem la terra, erigim una estructura i la rematem amb una coberta impermeable, generalment bastant anodina. Recentment, però, s'han anat introduint en l'arquitectura el disseny de sostres verds, inesperats oasis enmig d'un mar de formigó, vidre i acer. De fet, les cobertes vegetals no són cap novetat. Eren habituals en les cases de tova de les praderes nord-americanes, i encara podem trobar-les en les cabanyes de fusta del nord d'Europa. Ara s'han tornat a considerar degut a la capacitat que tenen de mitigar les condicions meteorològiques extremes, comunes en les teulades tradicionals. La seva bellesa és, gairebé, una conseqüència imprevista. I ens preguntem per què no hem construït sempre així.

Una coberta viva funciona com ho faria una pradera: absorbeix l'aigua, la filtra, alenteix la seva circulació i emmagatzema una part per al seu ús posterior. Tot això redueix l'amenaça de desbordament dels col·lectors, prolonga la vida del clavegueram urbà i retorna a la conca hidrogràfica circumdant una aigua més neta. Les teulades verdes també mitigen la contaminació acústica de les ciutats i milloren l'eficiència energètica, reduint en un 20% els costos de calefacció i d'aire condicionat a l'interior dels edificis. Però potser el factor més important que impulsa la difusió mundial de les teulades verdes és la nostra idea canviant de ciutat. Ja no és sensat, ni pràctic, ni tampoc ètic, veure la ciutat com una antítesi del camp. Si trobem maneres de naturalitzar la ciutat, la farem més habitable, i no només per als éssers humans. Les cobertes vegetals transformen el que avui és un espai essencialment negatiu de la ciutat en una cadena d'illes que fomenten la biodiversitat.

Tot i que el cost d'instal·lació pot duplicar el d'una coberta convencional, a la llarga pot resultar més econòmic degut a l'estalvi energètic que comporta i al fet que la vegetació protegeix la teulada de les radiacions ultraviolades, perllongant la seva vida útil.

Malgrat tots els arguments pràctics a favor de les teulades verdes, encara queden qüestions per solucionar; per exemple, s'han de trobar noves tecnologies que permetin fabricar les membranes plàstiques impermeables on es suporten les espècies vegetals amb altres materials que suposin menys despesa energètica en la fabricació i transport, afavorint la producció local; o investigar en la utilització d'espècies vegetals autòctones per a cada lloc específic. Però, sens dubte, el repte més important és aconseguir un canvi total de mentalitat relacionat amb la idea mateixa del que hauria de ser una teulada, fer que siguin acceptats, que tinguin un baix cost ambiental i que estiguin a l'abast de la majoria.

National Geographic. Maig 2009. Vol. 24-5

Un llibre

Creafutur. Sostenibilitat i oportunitats de negoci. 2009.

Creafutur, fundació promoguda per ESADE i la Generalitat de Catalunya, analitza en aquest informe com diferents empreses internacionals han adaptat els seus processos de producció al repte del canvi climàtic. Es pronostica que el menjar biològic és un dels sectors que més creixerà en els propers anys. El 55% dels espanyols enquestats afirmen que estarien disposats a pagar un 10% més per aliments en els quals el seu procés de producció no es malmeti el medi ambient. El 92% afirma que les empreses haurien de prendre's el canvi climàtic de manera seriosa, però el 69% va ser incapaç de donar el nom d'una marca que estigués compromesa contra l'escalfament. Tot i que els espanyols cada cop estan més preocupats pel canvi climàtic, la majoria encara no ha canviat els seus hàbits. Des de Creafutur es pronostica una nova era en la que la sostenibilitat serà un factor de competitivitat clau a l'hora d'innovar i d'obrir nous negocis.

